

Ο ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΒΡΑΔΥ - βράδυ, καλοκαίρι. 'Επήγαινα μόνος μου εἰς τὸ Ζάππειον, ἀπὸ τὴν δενδροστοιχία. "Ενας ἄνθρωπος ἤρχετο ἀπὸ πίσω μου, Μ' ἐπλησίασεν, ἐπέρασεν ἀπὸ κοντά μου, μ' ἐκύτταξε κ' ἐπροχώρησε.

Τὸ βλέμμα του μ' ἔκαμε νὰ διακόψω τοὺς συλλογισμούς, ποῦ ἤμουν βυθισμένος. Δὲν ἦταν τὸ συνειθισμένον ἀδιάφορον βλέμμα, ποῦ ἀλλάζουν οἱ διαβάτες. Στὴν ἀρχὴ μοῦ φάνηκε πὼς σὰν νὰ μ' ἐγνώριζεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, σὰν νὰ ἤθελε νὰ μὲ χαιρετίσῃ, νὰ μὲ σταματήσῃ, κάτι νὰ μοῦ πῇ. "Επειτα εἶδα ὅτι τὸ βλέμμα του ἦταν περίεργον, ἐπίμονον κ' ἐξεταστικόν. Δὲς καὶ μ' ἐμετροῦσε, λὲς καὶ μ' ἐζύγιζε. Τέλος πάντων μοῦ ἔκαμεν ἐντύπωσιν ξεχωριστὴν, καὶ χωρὶς νὰ θέλω, ἐκύτταξα νὰ ἰδῶ τί λογῆς ἦταν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

'Επροχωροῦσε μὲ βῆμα ὄχι πολὺ γρηγορώτερον ἀπὸ τὸ δικό μου, καὶ τὸν ἐβλεπα καλὰ. Θὰ ἦταν τριάντα, τριχταπέντε χρονῶν νέος. Ψῆλός, ἀδύνατος, λιπόσαρκος, ἀλλὰ χοντροκόχκαλος. Μελαχροινός, βαθειὰ μελαχροινός, καὶ δασύτριχος. Τὰ μαλλιά του, τὰ γένειά του, τὰ μουστάκια του ἐσχημάτιζαν ἓνα μαῦρον δάσος πυκνόν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπρόβαλλε μιὰ μεγάλῃ μύτη, καμπούρα, ἓνα μεγάλο στόμα, δύο μεγάλα μάτια, δύο μεγάλα αὐτιά. Καὶ τὸ κεφάλι του μεγάλο, δυσανάλογον μὲ τὸ σῶμα, καὶ πρὸ πάντων μὲ τὸ καπέλον ποῦ φοροῦσε, μιὰ μικρὴ ῥεπούμπλικα μαῦρη, μὲ στενὰ στρογγυλετὰ καὶ ἀνεβασμένα χεῖλη.

Τὸ καπέλον αὐτὸ ἦταν τὸ μόνο καινούργιον πρᾶγμα ποῦ εἶχεν ἀπάνω του. Παλιὰ τὰ παπούτσια του, παλιὰ τὰ ρούχα του, ἓνα σακάκι ἄκομφο μὲ πολὺ πλατεῖα φιλέτα, κ' ἓνα πανταλόνι κοντὸ καὶ φγωμένο, κανελλιά καὶ τὰ δύο, ξεβαμμένα. 'Εσυλλογίσθηκα ὅτι τὸ καπέλλον ἐκεῖνο θὰ τὸ ἀγόρασεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου ἦλθε ξένος, ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς, μὲ κανένα τουρκικὸ φεσάκι. 'Εν γένει τὸ σύνολόν του μοῦ τὸν ἐδειχνεν Ἀνατολίτην. 'Εφοροῦσε καὶ πουχάμισον μὲ καταίθαστό γιανκά, πολὺ σκαφτό, ἀλλὰ τί γραβάτα εἶχε δὲν ἐπρόφθασα νὰ κυττάξω.

Ἐγύρισε δύο-τρεις φορές. Μοῦ ἐφάνηκεν, ὅτι μ' ἐπρόσεχεν ἀκόμη, ὅτι ἤθελε νὰ ἰδῇ καὶ νὰ βεβαιωθῇ πῶς ἤμουν ἀπὸ πίσω του. Ἐπειτα ἐσταμάτησε μπροστὰ σ' ἓνα ζητιάνο, καθισμένο στὴ ρίζα τῆς πιπεριάς, ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν τσέπη του μιὰ πεντάρα, — μπορεῖ νὰ ἦταν καὶ δεκάρα, — καὶ τὴν ἐπέταξε στὰ πόδια του. Ἡ ἐλεημοσύνη αὐτὴ δὲν μοῦ ἐφάνηκε φυσικὴ· ἐσυλλογίσθηκα ἄθελα πῶς ἦταν πρόφασις γιὰ νὰ σταματήσῃ ὥς νὰ πλησιάσω. Καὶ ὅταν ἐπλησίασα, μ' ἐκύτταξε πάλι καλὰ-καλὰ, καὶ ἀφοῦ μᾶφισε νὰ προχωρήσω δύο τρία βήματα, ἐξεκίνησε καὶ αὐτὸς ἀπὸ πίσω μου.

Αὐτὴ τὴ φορά τὸν ἐκύτταξα κ' ἐγὼ μὲ ὅλη τὴν ἀδιαφορία ποῦ ἤμποροῦσα νὰ προσποιηθῶ, — διότι, ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ποῦ ἐκίνησε τὴν προσοχή μου, δὲν μοῦ ἦταν πλέον ἀδιάφορος, — κ' ἐπρόφθασα μάλιστα νὰ ἰδῶ καὶ τὴν γραβάτα του : ἦταν κατακόκκινη, κατακαίνουργη, φρεσκοαγορασμένη καὶ αὐτὴ σὰν τὸ καπέλο. Ἀλλὰ συγχρόνως ἐπρόφθασα νὰ ἰδῶ καὶ κάτι ἄλλο, ποῦ μ' ἀνησύχησε : μιὰν ἔκφρασι παράξενη, μισοηλιθία, μισό-τρελη, μισοθηριώδη, διαχυμένη πλατεῖα εἰς τὸ πλατὺ καὶ πανάσχημο μοῦτρο τοῦ ἐξωτικοῦ ἀνθρώπου.

Τί νὰ θέλῃ ; εἶπα μέσα μου· γιατί νὰ μὲ κυττάξῃ ἔτσι ; .. Μὲ ξέρεῖ ἄρά γε ; μὴν κάμνῃ κανένα λάθος ; ἢ μήπως κάμνω λάθος ἐγὼ, καὶ εἶνε αὐτὸ τὸ συνειθισμένον ὕψος ποῦ κυττάζει στὸ δρόμο τοὺς ἀνθρώπους ; — Ἄς περάσω στὸ ἀντικρινὸ πεζοδρόμιο, νὰ ἰδοῦμε.

Ἐτάχυνα τὸ βῆμα, ἐπέρασα ἀντίκρυ καὶ ἐπροχώρησα ὥς τὴν Ἀγγλικὴ Ἐκκλησίαν, χωρὶς νὰ κυττάξω καθόλου ὀπίσω μου.

Ἐξαφνα ἀκούω βῆμα γοργόν. Καὶ σὲ λίγο, ὁ μυστηριώδης ἄνθρωπος μ' ἐπροσπέρασε, καὶ ἄρχισε πάλι νὰ περιπατῇ σιγότερα.

Ποῦ θὰ πῇ λοιπὸν ὅτι μὲ παρακολουθεῖ ! ..

Καὶ τὸ χειρότερον εἶνε, ὅτι τὴν στιγμήν ποῦ ἐπέρασεν ἀπὸ κοντά μου, δὲν ἐγύρισε πάλι νὰ μὲ ἰδῇ. Τὸ ἔκαμε τάχα ἀπὸ συστολήν, φοβηθεὶς μήπως κινήσῃ πιά τὴν προσοχήν μου, — διότι θὰ ἦταν βέβαιος ὅτι δὲν τὸ ἐπρόσεξα προτῆτερα, — ἢ τὸ ἔκαμε διότι δὲν εἶχε πλέον ἀνάγκην νὰ μὲ κυττάξῃ, διότι μ' ἐγνώρισε κ' ἐβεβαιώθη ὅτι ἤμουν ἐγὼ ἐκεῖνος ποῦ ζητοῦσε, καὶ ἤθελε τώρα νὰ μὲ παρακολουθήσῃ δι' ἄγνωστον λόγον καὶ σκοπόν ; ...

Καὶ ἄρχισα νὰ φοβοῦμαι. Νὰ φοβοῦμαι μὲ τὸν νευρικὸν ἐκεῖνον φόβον ποῦ μᾶς ἐμπνέει τὸ ἄγνωστον καὶ μυστηριώδες.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, μὲ τὸ ὑποπτον ἐξωτερικὸν καὶ μὲ τὴν ἀνεξήγητὴ συμπεριφορὰν, ἤμποροῦσε ν' ἀνησυχήσῃ καὶ φαντασίαν ὀλιγώτερον νευρικὴν καὶ μυιᾶγγιχτην ἀπὸ

τὴν ἰδικήν μου. Γιατί δὲν ἦταν, τὸ ξαναλέγω, ἀπὸ τοὺς συνειθισμένους τύπους τῶν ἀθηναϊκῶν δρόμων. Δὲν θὰ ἤξευρες ποτὲ τί γυρεύει. Ἦταν λωποδύτης; δολοφόνος; ἐκδιαστής; μάγος; τρελός; "Ὅλ' αὐτὰ μαζί μου ἐφαίνετο πῶς ἦταν, καὶ καί τι ἄλλο ἀκόμα, φοβερώτερο, σχεδὸν ὑπερφυσικό, ποῦ δὲν ἤμποροῦσα νὰ τὸ προσδιορίσω. Τί φοβοῦμαστε τῇ νύκτα μονάχοι σ' ἓνα μεγάλο σπίτι παλὴρ καὶ ἀκατοίκητο, ἢ στὸ νεκροταφεῖο, ἢ στὸν πυκνὸ λόγγο, ἢ στὴν ἔρημη ἀκρογιαλιά; "Ενας τέτοιος φόβος ἄρχισε νὰ μὲ κυριεύῃ, ποῦ ἐβλεπα αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο νὰ μὲ παρακολουθῇ, ἡμέρα σχεδὸν ἀκόμη, καὶ μέσα σὲ χίλιους ἀνθρώπους...

Καὶ σκέφθηκα μιὰ στιγμή νὰ γυρίσω πίσω.

Ἡ μεγάλη πλατεῖα τοῦ Ζαππείου, τὸ ἀπέραντον πάρκο ποῦ ἀπλώνετο ἐμπρὸς μου μὲ τὸ ἀμφίβολο φῶς τοῦ δειλινοῦ καὶ μὲ τὰ ὠχρὰ φεγγάρια τῶν ἡλεκτρικῶν του ποῦ δὲν εἶχαν γίνη ἀκόμα ἥλιοι, — δὲν μὲ ξεθάρρυνε καὶ τόσο πολὺ, γιὰ νὰ προχωρήσω ἐκεῖ μέσα μὲ τέτοια συντροφιά.

Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ φόβος μου δὲν ἦταν ἀπὸ τώρα τόσο μεγάλος, γιατί ἐνῶ εἶχα τὴν ιδέαν νὰ γυρίσω, ἐξακολουθοῦσα νὰ προχωρῶ.

Εἶχα διασχίσει πάλιν κατὰ πλάτος τὴν λεωφόρον καὶ ἤμουν τώρα ἀπέξω ἀπὸ τὸ κιόσκι, ποῦ εὐρίσκεται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ πάρκου. Μίαν στιγμήν ἐγύρισα τὸ κεφάλι μου, καὶ εἶδα ὅτι ὁ μυστηριώδης ἄνθρωπος εἶχε πάρει ἀκριβῶς τὸν ἴδιον δρόμον. Ἐστέκετο μάλιστα καταμεσῆς τῆς λεωφόρου περιμένων νὰ περάσῃ ὁ τροχιόδρομος τοῦ Φαλήρου, ποῦ ἤρχετο ἀπὸ πάνω· ἀλλὰ ἐστέκετο τόσον κοντὰ στὴ γραμμὴ, ποῦ φοβήθηκα κανένα δυστύχημα. Μὴν ἦταν ἀλήθεια τρελός, καὶ ἤθελε ν' αὐτοκτονήσῃ; Καὶ ἀπὸ περιέργεια, — ἂν ὅχι καὶ ἀπὸ ἐλπίδα, — ἐκοντοστάθηκα νὰ ἰδῶ.

* *

Τότε συνέβη καί τι, ποῦ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος δὲν τὸ ἐπερίμενε βέβαια, κ' ἐγὼ τὸ εἶχα ξεχάσει: Ὁ τροχιόδρομος ἐστάθηκε μπροστά του, γιατί στὸ μέρος ἐκεῖνο κάμνει μιὰ μικρὴ στάσι. Καὶ ὁ ἄνθρωπος μου ἦ ἔπρεπε νὰ σταθῇ ὥς που νὰ ξεκινήσῃ πάλιν τὸ τραῖνο, ἢ νὰ περάσῃ ἀνάμεσα ἀπὸ κανένα βαγόνι, ἢ νὰ κάμῃ τὸ γύρο.

Δὲν ἔκαμε τὸ πρῶτο, γιατί ἐνόμισεν ὅτι ὁ τροχιόδρομος θὰ ἐστέκετο ἐκεῖ πολλὴν ὥραν· δὲν ἔκαμε τὸ δεύτερο, γιατί ἐφοβήθη, μὴ θὰ ἐστέκετο, λίγο, κ' ἐπροτίμησε τὸ τρίτον ὡς ἀσφαλέστερο. Τὸν εἶδα ποῦ ἐξεκίνησε νὰ κάμῃ τὸ γύρο, καὶ τότε ἐξεκίνησα κ' ἐγώ. Καὶ μάλιστα μὲ ἀρκετὰ γοργὸ βῆμα, διότι ἤθελα νὰ ἐπωφεληθῶ ἀπὸ τὴν ἀργοπορίαν του καὶ νὰ μακρύνω γιὰ νὰ μὲ χάσῃ.

Ὁ σκοπός μου ἦταν νὰ χωθῶ εἰς τὸν ἀριστερᾷ πλάγιον δρομίσκον τοῦ πάρκου, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασα νὰ τὸν βάλω εἰς πρᾶξιν, γιατί ἐκεῖ κοντὰ μὲ ἀπήντησε καὶ μ' ἐσταμάτησεν ἕνας φίλος μου.

Νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια, αὐτὸ δὲν μοῦ ἐκακοφάνη. Μιὰ συντροφιά ἐκείνη τὴν ὥρα ἦταν ἀκριβῶς ὅ,τι μοῦ ἐχρειάζετο. Ὁ φίλος μου ἐκεῖνος ἔτυχε νὰ εἶνε δυνατὸς καὶ παλληκαρᾶς· ἀδιάφορο· κ' ἕνα παιδίκι, ἕνεκα τοῦ εἶδους τοῦ φόβου μου καὶ τοῦ ἐχθροῦ μου, τὸ ἴδιο θὰ μοῦ ἔκανε.

— Ἐγύριζα στὸ Σύνταγμα, μοῦ εἶπεν ὁ φίλος μου· ἀλλὰ γι' ἀγάπη σου κάνω ἀκόμη ἕνα γύρο. Πᾶμε.

Ὅμως τὸ σταμάτισμα αὐτὸ ἔδωκε καιρὸν εἰς τὸν ἐχθρὸ νὰ μὲ φθάσῃ. Καὶ ὅταν μ' ἐπλησίασε καὶ μὲ εἶδε σταματισμένο νὰ μιλῶ μὲ τὸ φίλο μου, ἐκοντοστάθη καὶ αὐτός, καὶ μὲ τρόπο, ποῦ δὲν κατώρθωσε — γιὰ μένα τούλάχιστον, — νὰ τὸν κάμῃ φυσικόν, — ἐπλητίασεν ἀκόμη περισσότερο, σὰ νὰ ἤθελε ν' ἀκούσῃ τὴν ὁμιλίαν μου. Μ' ἔβλεπε, χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι μὲ βλέπει. Κ' ἐγὼ τὸ ἴδιο...

Βεβιασμένα, αὐτὰ δὲν ἦταν τῆς φαντασίας μου, γιατί πρὶν εἰπῶ τίποτε στὸ φίλο μου, ὁ μυστηριώδης ἄνθρωπος τοῦ ἐκίνησε καὶ αὐτουνοῦ τὴν προσοχήν. Προπάντων ἀφοῦ ἐπροχωρήσαμε κάμποσα βήματα καὶ εἶδαμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος δὲν ἄφινε σχεδὸν τὸ πλευρό μας, πότε ἕνα βῆμα ἐμπρός, πότε ἕνα βῆμα ὀπίσω, γιὰ νὰ μὴ χάσῃ οὔτε λέξι.

— Εἶσαι παρέα ; μοῦ ἐψιθύρισε ὁ φίλος μου.

— Μὲ ποιόν ;

— Μ' αὐτὸν ἐδῶ.

— Ὅχι δά... Πῶς σοῦ ἦλθε τέτοια ἰδέα ;

— Εἰρῶ κ' ἐγώ ; ... ἐνόμισα μὴν εἶνε κανένας λόγιος.

— Σὲ τέτοιο χάλι, καυμένε ;

Ὁ φίλος μου μοῦ ὑπενθύμισε μερικὸς σὲ χειρότερο. Δὲν εἶχε πολὺ ἄδικο. Ἐγέλασα καὶ τοῦ εἶπα :

— Κάτι παράξενο συμβαίνει... Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος μὲ παρακολουθεῖ.

— Καὶ τί θέλει ;

— Μ' αὐτὸ εἶνε ποῦ δὲν ξέρω.

— Δὲν τὸν γνωρίζεις καθόλου ;

— Μπᾶ !

— Δὲν τὸν εἶδες ἄλλῃ φορὰ ;

— Ὅχι, δὲν τὸ πιστεύω...

— Σύμπτωσις θὰ εἶνε.

— Εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν εἶνε σύμπτωσις Σὲ λίγο θὰ βεβαιω-
θῇς καὶ σύ.

— Παράξενο . . . γιὰ πᾶμε ἀπὸ δῶ.

Καὶ ὁ φίλος μου μ' ἐτράβηξεν εἰς ἓνα δρομάκι τοῦ πάρκου·
ἔπειτα ἔστρηψεν εἰς ἓνα ἄλλο, πρὸ ἐρημικόν, ἔπειτα ἐβγήκεν εἰς
ἓνα ἄλλο ὅλως διόλου ἔρημο. Εἰς ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα τοῦ ἐλιγ-
μοῦ, ἕως ὅτου ἐβγήκαμε εἰς τὴν καθαυτὴν πλατεῖα τοῦ Ζαπ-
πείου, ὁ μυστηριώδης ἄνθρωπος ἦταν ἀπὸ πίσω μας. Εἶχε κα-
ταντήσῃ πιά ἡ σκιά μας.

— Τὸ ξέρεις ποῦ θὰ τὸν δεῖρω ; μοῦ εἶπεν ὁ φίλος μου μι-
σραστευόμενος.

Ἦταν ἀπὸ ἐκείνους ποῦ δέρνουν. Ἦξευρα ὅτι εἶχε δεῖρῃ ἓναν
ἀμαξῶν τὸν εἶδα μιὰ μέρα νὰ δέρνῃ ἓνα τραυβαγέρι, κ' ἓνας
φίλος μου μοῦ διηγῆθη πῶς ἔδειρε κάποτε στὸ ζαχαροπλαστεῖο
δύο-τρεῖς λιμοκοντόρους ποῦ τὸν ἐπείραζαν.

— Δὲν εἶνε ὦρα ἀκόμη, τοῦ εἶπα γελῶν· δὲν ἔκαμε τίποτα
ὁ ἄνθρωπος . . .

— Μὰ τί ἄλλο θέλεις νὰ κάμῃ ; Αὐτὸ καταντᾷ αὐθάδεια !

Καὶ ἀφοῦ ἔρριψε μιὰ ματιὰ σὰν ἀστραπή, — ἐξυπνοῦσαν φαί-
νεται τὰ ἔνστικτά του, — ἐπροχώρησε πρὸς τὰ τραπεζάκια τοῦ
καφενεῖου κ' ἐδιάλεξε τὸ πλέον παράμερο :

— Καθόμαστε λιγάκι ;

Ὁ μυστηριώδης ἄνθρωπος μᾶς εἶδε ποῦ ἐκαθήσαμε, ἐπροχώ-
ρησεν εἰς τὴν ἄκρη τῆς πλατείας, ἐγύρισεν, ἐχώθη εἰς τὰ τρα-
πεζάκια ἀπὸ τὸ ἀντίθετον μέρος, καὶ μὲ μιὰν λοξοδρομίαν δι-
στακτικὴν, δειλιασμένην, ἄσκοπον τάχα, ἦλθε κ' ἐκάθησεν ἴσα
ἴσα ἀπὸ πίσω μας. Ἐνα τραπεζάκι, καὶ αὐτὸ ἄδειο, μᾶς ἐχώριζε.

— Φρφφ ! ἐφύσηξεν ὁ φίλος μου καταφουρκισμένος.

Ἐγὼ ἐγέλασα. Τὸ πρᾶγμα ἄρχισε νὰ μοῦ φαίνεται ἀστεῖο.
Μὲ τὴν συντροφιά καὶ μὲ τὴν κουβέντα, ὁ ἀόριστος φόβος εἶχε
κατακαθῆσθαι, καὶ μιὰ περίεργη φαιδρότης ἄρχισε νὰ ἐπιπλέῃ.

Ἀλλὰ ὁ φίλος μου ἔπαψε νὰ ὁμιλῇ. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τὸν ἐπεί-
ραζεν εἰς τὰ νεῦρα. Τὸ μοῦτρο του ἀγρίεψεν ἐπίφοβα καὶ κάθε-
τόσο ἐγύριζε καὶ ἔρριχνε πίσω του μιὰν ἀστραπή. Ἐγύριζα
κ' ἐγώ. Ὁ μυστηριώδης ἄνθρωπος εἶχε διατάξῃ μαστίχα, κ' ἐν
τῷ μεταξύ ἐκάπνιζεν ἓνα σιγαρέτο μὲ πίπα κεχριμπαρένια. Ὅσες
φορὲς τὸν ἀντίκρυσα, τὰ μάτια του ἦταν καοφωμένα ἐπάνω μου,
μὲ μιὰν ἐπιμονὴν ἐκστατικὴν, ποῦ λὲς καὶ ᾔθελε νὰ μὲ μαγνητίσῃ.

— Ἄ, μὰ δὲν ὑποφέρεται ! ἐφώναξεν ἔξαφνα ὁ φίλος μου, κ'
ἔκαμε νὰ σηκωθῇ.

Τὸν ἐκράτησα μὲ τρόπον ἀπὸ τὸ σακάκι.

— "Αφῆσέ με . . . θὰ πάω νὰ τοῦ μιλήσω . . . θὰ πάω νὰ τοῦ γυρέψω λόγο . . .

— Νὰ τὸν δειρῆς . . .

— Κι' αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνη.

Ἐμείναμεν ὀλίγην ὥραν. Τὰ φυσήματα τοῦ φίλου μου ἐξακαλουθοῦσαν· εἶχε χάσῃ ὅλην του τὴν διάθεσιν. Καὶ εἰς τὴν σιωπὴν μας ἐκείνην, εἰς τὴν ἀμηχανίαν ἡμπορῶ νὰ εἶπω, ἡ στιγμιαία φαιδρότης μου ἄρχισε νὰ κατακάθεται, καὶ νὰ ἐπιπλέῃ ὁ φόβος τοῦ μυστηριώδους ἀνθρώπου. Εἶδα καὶ ἀπόειδα καὶ εἶπα :

— Σήκω νὰ φύγωμε !

— Πᾶμε, ἀπεκρίθη ὁ φίλος μου· ἓνα λεπτὸ ἂν μείνωμε ἀκόμη...

— Θὰ τὸν δειρῆς.

— Τὸν ἔδειρα !

Ἐφύγαμε μὲ βῆμα γοργόν. Φαίνεται ὅτι ὁ μυστηριώδης ἄνθρωπος δὲν ἐπρόφθασε νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ, μολονότι θὰ εἶχεν ὅλην τὴν διάθεσιν, — διότι τὸ γκαρσόνι δὲν τοῦ εἶχε φέρῃ ἀκόμη τὰ ρέστα. Δόξα σοι ὁ θεός !

* *

Δὲν εἰμπορῶ νὰ εἰπῶ, ὅτι ἐκείνην τὴν νύκτα ἐκοιμήθηκα ὅλως διόλου ἡσυχος. Πολλὰς φορές, μὲ κλειστὰ μάτια, εἶδα ἐμπρὸς μου τὴν αἰμοτοκόκκινη γραβάτα καὶ τὸ ἀγριότριχο μοῦτρο τοῦ διώκτη μου. Καὶ μ' ἔθασάνιζε τὸ μυστήριον ἐκείνης τῆς καταδιώξεως. Ἐσυλλογίζομαι ὅτι ἂν ἡ συνάντησις τοῦ φίλου μου μ' ἐγκαρδίωσε στὴν ἀνήσυχον ἐκείνην στιγμὴν, δὲν συνέτεινεν ὅμως καὶ εἰς τὸ νὰ διαλύσῃ τὸ σκοτάδι. Ἴσως ἂν ἔμενα μόνος στὴν ἐρημιὰ τοῦ Ζαππείου, καὶ μποροῦσε νὰ συμβῇ, καὶ ὅσο φοβερὸ καὶ ἂν θὰ ἦτο αὐτὸ τὸ κάτι, — ἔλεγα — θὰ μ' ἔβγαζε τοῦλάχιστον ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν καὶ ἀπὸ τὴν ἄρρωστη περιέργειαν.

Ὁ ἥλιος διαλύει τοὺς ὑπερφυσικοὺς φόβους, καὶ ἡ ἄλλη ἡμέρα μ' εὐρῆκε χωρὶς νὰ συλλογίζωμαι τὸν μυστηριώδη ἄνθρωπον. Μόνο τὸ βράδυ-βράδυ, τὴν ὥραν τοῦ περιπάτου τὸν ἐθυμῆθηκα πάλι, καὶ ἐκύτταζα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, σὰ νὰ ἤθελα καὶ σὰ νὰ μὴν ἤθελα νὰ τὸν ξαναἰδῶ. Δὲν ἐφάνηκε πουθενά.

Τὴν τρίτη ἡμέρα εἰς τὰς ἑνδεκα τὸ πρωῒ, ἐπερνοῦσα ἀπὸ τὴν ὁδὸν Σταδίου. Ἐσταμάτησα στὴν πρώτην βιτρίναν τοῦ βιβλιοπωλείου τῆς Ἑστίας, καὶ καθὼς ἐπερνοῦσα ἀπὸ τὴν πόρτα γιὰ νὰ σταματήσω καὶ στὴ δεύτερην, — δὲν ἤμουν καθόλου βιαστικός, καὶ μ' ἀρέσει νὰ χαζεύω στὴς βιτρίνες, — κυττάζω, καὶ ποῖον νὰ ἰδῶ μέσα ; τὸν ἀνθρώπὸ μου ! . . . Σὲ βιβλιοπωλεῖς ! !

Ὁ μακαρίτης ὁ Κασδόνης ἦταν κοντὰ του καὶ τοῦ μιλοῦσε

μὲ κάποιαν ζωρότητα, ἐνῶ οἱ ὑπάλληλοι ἐτσακίζοντο νὰ τοῦ φέρουν βιβλία καὶ νὰ τὰ σωρίζουν ἐμπρὸς του. Σὲ μιὰν ἄκρην ὁ Μητσαῆκης, εἶχε χωμένα τὰ μοῦτρα του σ' ἓνα βιβλίο, ἀλλὰ μοῦ φάνηκε μολοντοῦτο ὅτι ἐπαρakoλουθοῦσε κρυφὰ ἐκείνη τὴ σκηνὴ.

Διάβολε ! Αὐτὸ ἦταν ὅλως διόλου ἀπρόοπτο ! . . . Μὴν εἶχε δίκιο ὁ φίλος μου ; μὴν ἦταν λόγιος ὁ ἄνθρωπός μου ;

Καὶ ἡ ἐξηγήσις ποῦ ἔδινεν αὐτὸ τὸ ἐξαφνικὸν εἰς τὸ προχθεσινὸν παρακολούθημα, μιὰ ὑποψία ποῦ μοῦ ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ νοῦ σὰν ἀστραπή, μ' ἔκαμε νὰ σκάσω στὰ γέλια ἀπὸ μέσα μου.

Στὸ γυρισμό, ξαναπέρασα ἀπὸ τὸ Βιβλιοπωλεῖο. Ἦταν ἡ ἐποχὴ τοῦ τὸ ἐλέγαμε « Ἀκαδημία τοῦ Κασδόνη » γιὰτὶ ἐκεῖ ἐμαζεύοντο οἱ λόγιοι. Ὁ Μητσαῆκης ἦταν στὴν θέσι του, μὲ τὸ ἴδιο βιβλίο στὰ μοῦτρα. Ὁ ἄνθρωπός μου εἶχε φύγῃ. Μπῆκα μέσα καὶ ρώτησα τὸν Κασδόνη :

— Δὲν μοῦ λέτε, σᾶς παρακαλῶ, ποῖός ἦταν αὐτὸς μὲ τὴν κόκκινη γραβίτα καὶ μὲ τὰ γένεια, ποῦ κύτταζε προτιήτερα τὰ βιβλία ;

Ὁ Κασδόνης, μ' ἐξαιρετικὴ προθυμία, μοῦ ἐπαρουσίασεν ἓνα ἐπισκεπτῆριο. Τὸ πῆρα καὶ διάβασα :

Ἀριστόδημος Θ. Περδικόγλους

Ἀμισσός

— Εἶνε, ξέρετε, πολὺ φιλόμουσος ἄνθρωπος, ἐπρόσθεσεν ὁ βιβλιοπώλης. Μάλιστα μοῦ εἶπε καὶ γιὰ σᾶς . . . Ἐπιθυμεῖ πολὺ νὰ σᾶς γνωρίσῃ.

— Ἐμένα ;

— Σᾶς, καὶ πολλοὺς ἄλλους λογίους . . . Μοῦ εἶπε γιὰ τὸν Δροσίνη, τὸν Παλαμᾶ, τὸν Καρκαβίτσα, τὸ Βιζυηνό . . . Παρακολουθεῖ, βλέπετε, τὴν κίνησί μας . . . Πῆρε κάμποσα νέα βιβλία, καὶ μ' ρώτησε ἂν ἐβγῆκε σὲ βιβλίο καὶ ἡ δική σας « Μαρχαρίτα Στέφα ».

— Ἄ ! ἔκαμα, κ' ἐγέλασα.

Ὁ Κασδόνης θὰ ἐνόμισεν ὅτι γελῶ ἀπὸ εὐχαρίστησι καὶ μετριοφροσύνη.

Ἕνας ὑπάλληλος τοῦ Βιβλιοπωλείου, νέος σεμνὸς καὶ σιγανόφωνος, μυημένος καὶ αὐτὸς εἰς τὰ μυστήρια τῆς Ἀκαδημίας, μ' ἐπλησίασε τότε καὶ μοῦ εἶπε μὲ χαρὰν :

— Εἶνε πολὺ θαυμαστής σας. Ὅλο γιὰ σᾶς ἔλεγε . . .

Ὁ Μητσαῆκης δὲν ἔχασε οὔτε λέξι ἀπὸ τὴν κουβέντα. Σημειώσατε, ὅσοι τὸν ξέρετε, ὅτι τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν εἶχε γίνῃ ἀκόμῃ μισάνθρωπος. Καὶ εἴχατε φίλοι στενοί, γιὰτὶ ἐγὼ τὸν

ἐκτιμοῦσα ὅχι μόνον ὡς ἔσοχον λογογράφον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἄνθρωπον εἰλικρινέστατον.

— Σὲ συγχαίρω, μοῦ ἐφώναζεν ἀπὸ τῇ γωνιά του, χωρὶς νὰ σηκώσῃ τὸ πρόσωπο ἀπὸ τὸ βιβλίον του. Φαντάσου ὅμως τί κουτεντὲς εἶνε αὐτὸς ὁ ἐξ Ἀμισσοῦ κύριος Ἀριστόδημος, ἀφοῦ ἐξώδεψε τριάντα δραχμὲς γιὰ ν' ἀγοράσῃ τὶς φυλλάδες μας, καὶ ἀφοῦ ἀπ' ὅλους μας θαυμάζει περισσότερο τὸ συγγραφέα τῆς «Μαργαρίτας Στέφα»!

Μὰ τὴν ἀλήθειαν, τὸ παραδεχόμενον. Καὶ ἦταν τόση ἡ χαρά μου, ποῦ ἐξηγήθῃ τέλος πάντων τὸ μυστήριον, — καὶ τόσο γρήγορα, καὶ τόσο εὐχάριστα, καὶ τόσο ἀνέλπιστα, — ὥστε ἄφισα τὸ πείραγμα τοῦ Μητσάκη χωρὶς ἀπάντησι πειρακτικῇ.

Θαυμαστής μου! ἀκόμα γελῶ... Ἦταν βέβαια τὸ τελευταῖον ποῦ θὰ ἤμποροῦσα νὰ σκεφθῶ ὁ ταλαίπωρος γιὰ 'κείνον τὸν ἄνθρωπον!... Καὶ ὅμως, — εἶπα ὕστερα — γιατί νὰ μὴ τὸ ὑποθέσω; Κάθε ἄνθρωπος ποῦ γράφει δέκα χρόνια καὶ σκορπίζει χαρτιά τυπωμένα δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ «εἰς ὅλας τὰς γωνίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ», τόσῳ παράξενον εἶνε νὰ ἔχῃ κι' αὐτὸς ἓνα θαυμαστήν; Καὶ ὅταν ὁ θαυμαστής του εἶνε ἀπὸ τὴν Ἀμισσόν, καὶ ἔρχεται ἑξαφνα στὰς Ἀθήνας, καὶ βλέπῃ στὸν περίπατον τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ του, καὶ τὸ ἀναγνωρίζῃ βέβαια ἀπὸ καμμιὰ εἰκόνα του, δημοσιευμένη σὲ περιοδικὸ ἢ σὲ Ἡμερολόγιο, δὲν ἤμπορεῖ τάχα νὰ τὸ παρακολουθήσῃ, γιὰ νὰ τὸ ἰδῇ καλλίτερα, γιὰ νὰ βεβαιωθῇ ἀπὸ κοντά, γιὰ ν' ἀκούσῃ καὶ τὴ φωνή του, καὶ τὴν ὁμιλίαν του καὶ τὸ γέλιόν του; Ὁ θαυμασμός, τί τὰ θέλετε! εἶνε πάντα λιγάκι εἰδωλολατρικὸς καὶ ἀνόητος.

Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ χωνέψω καὶ αὐτὴ τὴ σκληρόκαρδον εἰρωνείαν τῆς τύχης! Μία φορὰ ποῦ μοῦ συνέβη καὶ μένα τέτοιο πρᾶγμα, ἔπρεπε νὰ τὸ πληρώσω μὲ τόσο φόβον, μὲ τόσῃ ἀγωνίᾳ; Μὰ εὐλογημένε μου κύριε Ἀριστόδημε Περδικόγλου, γιατί νὰ ἔχῃς τόσο ἄγρια μοῦτρα; γιατί τὸ ἐξωτερικόν σου νὰ μὴν ἀφίνῃ τὸν ἄλλον νὰ ὑποπτεύσῃ λιγάκι τὸ ἐσωτερικόν σου; Πόσο θὰ ἐπροτιμοῦσα νὰ ἦσουν ἑξαφνα ἓνα ὠραῖον κορίτσι, — μία νέα θαυμάστρια, — καὶ νὰ σ' ἔβλεπα νὰ με παρακολουθῇς βράδον - βράδον εἰς τὸ Ζάππειον! Σὲ βεβαιῶ, ὅτι ἂν συναντοῦσα καὶ τὸ φίλον μου ἐκεῖνον ποῦ δέρνει, θὰ τοῦ ἔλεγα ὀρθὰ - κοφτὰ νὰ με ἀφίσῃ ἡσυχον...

Ἀθῆναι, 19 Ἰουλίου 1903.

ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ